

Overzicht van verkeers- bevoegdheden bij gebruik van vrijstellingen

Brandweer en spoedeisende medische hulpverleningsdiensten

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *Overzicht van verkeersbevoegdheden bij gebruik van vrijstellingen*. Arnhem: Instituut Fysieke Veiligheid.

Titel: Overzicht van verkeersbevoegdheden bij gebruik van vrijstellingen
Datum: 19 oktober 2017
Status: Definitief
Versie: 1.0
Samengesteld door: Kenniscentrum Voorrangvoertuigen van het Instituut Fysieke Veiligheid

Inhoud

Inleiding	4
Algemeen	5
Signalen en verlichting	6
Kruispunten/voorrangswegen	8
Verkeerslichten	12
Doelgroepstroken	13
Snelheid	17
Rijrichting	19
Auto(snel)weg	23
Inhalen en zijdelings verplaatsen	25
Parkeren en stilstaan	27
Gordelplicht en passagiers	31
Overige verkeersregels	32
Overige verkeerstekens	33
Bronnen	37

Inleiding

Voor u ligt het Overzicht van verkeersbevoegdheden bij gebruik van vrijstellingen, welke is samengesteld door het Kenniscentrum Vorrangvoertuigen. Vanuit het werkveld was de vraag ontstaan om alle bevoegdheden van chauffeurs tijdens het rijden met een hulpverleningsvoertuig, samen te bundelen tot één document.

Dit overzicht is samengesteld op basis van de volgende bronnen:

- > Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990);
- > Regeling optische en geluidssignalen 2009 (ROGs 2009);
- > Brancherichtlijn optische en geluidssignalen (brandweer 2017 en SMH 2016);
- > Vrijstelling RWS-2016/24641 (Ministerie van Infrastructuur en Milieu);
- > Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden.

De indeling van het overzicht volgt zoveel mogelijk de volgorde van de gedragscode zoals deze in de brancherichtlijn is weergegeven. Elk hoofdstuk bevat relevante wetsartikelen van het RVV 1990 die toepasbaar zijn op hulpverleningsvoertuigbestuurders, met eventuele nadere voorwaarden. De wetsartikelen zijn aangevuld met de bijbehorende verkeersborden. Daarnaast is aangegeven wanneer de verkeersbevoegdheden gelden. Hiervoor is onderscheid gemaakt tussen:

- > Met optische en geluidssignalen (met OGS): prio 1, A1 en A2 met optische en geluidssignalen. Deze bevoegdheden zijn op basis van artikel 91 RVV 1990.
- > Zonder optische en geluidssignalen (zonder OGS): prio 2, A2 zonder optische en geluidssignalen en B-ritten. Deze bevoegdheden zijn op basis van de Vrijstelling RWS-2016/24641.

Algemeen

Het hebben van bijzondere verkeersbevoegdheden brengt het nemen van verantwoordelijkheden met zich mee: degene die gebruik maakt van de toegekende bevoegdheden is primair verantwoordelijk voor de veilige toepassing hiervan. Gebruik van bijzondere verkeersbevoegdheden zal vrijwel altijd leiden tot afwijkend verkeersgedrag dat niet altijd wordt (h)erkend door andere verkeersdeelnemers. Door de vaak zichtbare aanwezigheid op de weg dient de bestuurder zich te realiseren dat de andere weggebruikers hem een voorbeeldfunctie toedichten. De eerste verantwoordelijkheid voor het veilig oplossen van deze situaties ligt dan ook altijd bij de bestuurder die gebruik maakt van de verkeersbevoegdheden.

De algemene verkeersveiligheid en niet de te verrichten taak dient in alle situaties doorslaggevend te zijn voor de te nemen beslissingen. De te gebruiken verkeersbevoegdheden hebben altijd betrekking op het RVV 1990. Dat betekent dat de Wegenverkeerswet 1994 in alle situaties van kracht blijft. Van bijzonder belang zijn daarin de artikelen 5 en 6¹.

De bestuurder van een hulpverleningsvoertuig blijft steeds strafrechtelijk verantwoordelijk voor zijn eigen beslissingen en rijgedrag. Het gebruik van de vrijstellingen rechtvaardigt niet dat het overige verkeer in gevaar wordt of kan worden gebracht of onnodig wordt gehinderd. Welke besluiten de bestuurder ook neemt en welk gedrag ook wordt vertoond, van de bestuurder van een hulpverleningsvoertuig mag worden verwacht dat hij altijd kiest voor de meest veilige oplossing. Ook als dat niet altijd de snelste is (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden).

Gebruikmaken van de vrijstellingen

In artikel 91 van het RVV 1990 is beschreven dat bestuurders van een voorrangsvoertuig mogen afwijken van de voorschriften van het RVV 1990 voor zover de uitoefening van hun taak dit vereist. Het afwijken van algemeen geldende verkeersregels en gedragsnormen gebeurt restrictief en alleen indien daartoe voldoende noodzaak bestaat. Hierbij maakt de bestuurder een afweging tussen te nemen risico en het beoogde doel (Brancherichtlijn).

Het gebruik van de vrijstelling voor minder dringende taken wordt beperkt tot werkzaamheden die zonder gebruikmaking van de vrijstelling redelijkerwijs niet kunnen worden uitgevoerd. De voorschriften uit de brancherichtlijn dienen te worden nageleefd. Als het gebruik van de vrijstelling gevaar of hinder voor overige verkeersdeelnemers kan veroorzaken, dient het gele zwaailicht te worden gevoerd (Vrijstelling RWS-2016/24641).

¹ Artikel 5 WVV '94: Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd.

Artikel 6 WVV '94: Het is een ieder die aan het verkeer deelneemt verboden zich zodanig te gedragen dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander wordt gedood of waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel wordt toegebracht of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat.

Signalen en verlichting

Motorvoertuigen met optische en geluidssignalen verstoren het normale verkeersbeeld; niet alleen door geluid en licht, maar ook door een ander rijgedrag (van zowel bestuurders van voorrangvoertuigen als hierop reagerende overige weggebruikers). De bestuurder van een voorrangvoertuig dient zich dus bewust te zijn van het feit dat de reactie van overige weggebruikers een onvoorspelbare factor is. Voorspelbaar gedrag van bestuurders van voorrangvoertuigen komt de verkeersveiligheid ten goede.

De bestuurder van een voorrangvoertuig dient zich bewust te zijn van zijn bijzondere positie en verantwoordelijkheden. De optische en geluidssignalen worden gebruikt als vraag om medewerking van andere weggebruikers en niet als dwangmiddel. De bestuurder moet zich rekenschap geven van de mogelijkheid dat andere weggebruikers hem niet horen en/of zien, dan wel zijn richting en/of snelheid niet goed kunnen inschatten. Dit betekent dat er rekening gehouden dient te worden met reacties van andere weggebruikers. Het algehele rijgedrag van de bestuurder van het voorrangvoertuig dient beheerst te zijn (Brancherichtlijn).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De bestuurder moet blauw zwaai-, flits- of knipperlicht en een tweetonige hoorn voeren om kenbaar te maken dat hij een dringende taak vervult. (art. 29 RVV)	✘		Het in- en uit schakelen van de optische en geluidssignalen dient op zodanige wijze te geschieden dat schrikreacties zoveel mogelijk worden tegengegaan bij de overige weggebruikers. Zeker moet worden voorkomen dat dit in- of uitschakelen gebeurt vlak voor of op een kruisingsvlak. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)
De bestuurder mag geel zwaailicht voeren. (art. 30 RVV)	✘	✘	Bij werkzaamheden ten behoeve van de hulpverlening op of langs de weg dient het gele zwaailicht te worden gevoerd, indien de kans bestaat dat het voertuig niet tijdig door andere weggebruikers wordt opgemerkt. (ROGs en brancherichtlijn) Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B: Als het gebruik van de vrijstelling gevaar of hinder voor overige verkeersdeelnemers kan veroorzaken, dient het gele zwaailicht te worden gevoerd. (Vrijstelling RWS-2016/24641)
De bestuurder mag groen zwaailicht voeren. (art. 30 RVV)	✘	✘	Het groene licht wordt alleen gebruikt bij een stilstaand voertuig om daarmee het commandovoertuig van de hulpverleningsdienst aan te geven. (ROGs en brancherichtlijn)

De bestuurder mag groot licht voeren. (art. 32 lid 2 RVV)	✘		Het gebruik van knipperende koplampen is uitsluitend toegestaan overdag. (RVV en brancherichtlijn)
De bestuurder mag geluids- en knippersignalen gebruiken, ook al is er geen dreigend gevaar. (art. 28 RVV)	✘	✘	
De bestuurder is niet verplicht een teken met zijn richtingaanwijzer te geven. Dit geldt bij: <ul style="list-style-type: none"> - het wegrijden - het inhalen van andere bestuurders van motorvoertuigen - het oprijden en verlaten van de doorgaande rijbaan - het wisselen van rijstrook en andere zijdelingse verplaatsingen (art. 55 RVV)	✘		
De bestuurder hoeft voordat hij afslaat geen teken met zijn richtingaanwijzer te geven. (art. 17 lid 2 RVV)	✘		

Kruispunten/voorrangswegen

Bij het rijden als voorrangvoertuig of het gebruik maken van vrijstellingen gedraagt de bestuurder van een hulpverleningsvoertuig zich afwijkend ten opzichte van de overige weggebruikers. Tussen beide vormen is echter wel een groot verschil: bij het rijden als voorrangvoertuig verandert de voorrangsregeling. In dat geval moeten de overige weggebruikers het voorrangvoertuig voor laten gaan. Bij alle gedragskeuzes is de bestuurder van een hulpverleningsvoertuig zich bewust van dit verschil en past zijn concrete handelen hier op aan.

Aanwijzingen in het verkeer die worden gegeven door daartoe bevoegde personen mogen niet genegeerd worden. De verplichting om deze aanwijzingen op te volgen is vastgelegd in artikel 12 van de WVV '94. Bestuurders van een voorrangvoertuig of rijdend onder vrijstelling zijn hiervan niet uitgezonderd (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
Andere weggebruikers dienen de bestuurder voor te laten gaan. (art. 50 RVV)	✘		
De bestuurder hoeft op kruispunten geen voorrang te verlenen aan bestuurders komende van rechts. (art. 15 lid 1 RVV)	✘		<p>Het naderen en oversteken van kruispunten gebeurt met aangepaste snelheid. Bij het oprijden van het kruisingsvlak dient de bestuurder van het voorrangvoertuig ervan uit te gaan dat andere weggebruikers hem niet hebben opgemerkt en hem dus mogelijk niet voor laten gaan. Daarom wordt zo nodig gestopt. (Brancherichtlijn)</p> <p>De bestuurder steekt het kruispunt zo dicht mogelijk bij het midden van het kruisingsvlak over. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van bestaande vrije verkeersruimte ten opzichte van te creëren ruimte. Daarbij wordt bij voorkeur in volgorde gekozen:</p> <ul style="list-style-type: none"> > eigen rijbaan en rijstrook voor te volgen richting > eigen rijbaan en rijstrook in andere dan te volgen richting. <p>(Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)</p>
De bestuurder hoeft op een onverharde weg geen voorrang te verlenen aan bestuurders op een verharde weg. (art. 15 lid 2 RVV)	✘		

De bestuurder hoeft geen voorrang te verlenen aan bestuurders van een tram. (art. 15 lid 2 RVV)	×		
De bestuurder mag een kruispunt blokkeren. (art. 14 RVV)	×	×	
De bestuurder hoeft niet voor de stopstreep te stoppen. (art. 79 RVV)	×		
De bestuurder hoeft bij haaiantanden geen voorrang te verlenen aan bestuurders op de kruisende weg. (art. 80 RVV)	×		
De bestuurder hoeft geen verkeer voor te laten gaan wanneer hij afslaat. (art. 18 lid RVV)	×		Bij het afslaan heeft de bestuurder extra aandacht voor de communicatie met de andere weggebruikers. Door tijdig en duidelijk de gewenste richting aan te geven wordt ervoor gezorgd dat anderen hier rekening mee kunnen houden. Indien richting aangeven kan leiden tot verwarring of irritatie, dan onthoudt hij of zij zich ervan. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)
De bestuurder mag voorsorteren zoals hij dit het meest geschikt acht. (art. 17 lid 1 RVV)	×		
De bestuurder hoeft bij het uitvoeren van een bijzondere manoeuvre, het overige verkeer niet voor te laten gaan. (art. 54 RVV)	×		
De bestuurder is niet verplicht blinden, voorzien van een witte stok met één of meer rode ringen (en andere personen die zich moeilijk voortbewegen) voor te laten gaan. (art. 49 lid 1 RVV)	×		
De bestuurder is niet verplicht voetgangers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, die bij een voetgangersoversteekplaats oversteken of willen oversteken, voor te laten gaan. (art. 49 lid 2 RVV)	×		

De bestuurder hoeft bij het voorbijrijden geen voorrang te geven aan in- en uitstappende passagiers van een stilstaande tram of autobus. (art. 52 RVV)	✘		
De bestuurder is niet verplicht bestuurders van een autobus de gelegenheid te geven van een bushalte weg te rijden. (art. 56 lid 1 RVV)	✘		
De bestuurder mag militaire kolonnes en uitvaartstoeten van motorvoertuigen doorsnijden. (art. 16 RVV)	✘		
De bestuurder hoeft bij overwegen spoorvoertuigen, behalve de trein, niet voor te laten gaan. (art. 15a lid 2 RVV)	✘		Bij spoorwegovergangen wordt het rode licht niet genegeerd en mag niet worden doorgereden. (Brancherichtlijn)
De bestuurder is niet verplicht voorrang te verlenen aan bestuurders op de kruisende weg. <i>B6: verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg</i>	✘		
De bestuurder is niet verplicht om te stoppen en voorrang te verlenen aan bestuurders op de kruisende weg. <i>B7: stop: verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg</i>	✘		

<p>De bestuurder is niet verplicht om te stoppen.</p> <p><i>F10: stop. In het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast</i></p>	<p>×</p>		
<p>De bestuurder uit tegenstelde richting is niet verplicht het verkeer dat van deze richting nadert, voor te laten gaan.</p> <p><i>F6: bestuurder uit tegengestelde richting moeten verkeer dat van deze richting nadert voor laten gaan</i></p>	<p>×</p>		
<p>De bestuurder mag doorgaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting.</p> <p><i>F5: verbod voor bestuurders door te gaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	

Verkeerslichten

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de driekleurige verkeerslichten. (art. 68 lid 1 RVV)	✘		<p>Het negeren van een rood verkeerslicht gebeurt met een snelheid van maximaal 20 kilometer per uur.</p> <p>Bij bruggen en spoorwegovergangen wordt het rode licht niet genegeerd en mag niet worden doorgereden. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p> <p>De bestuurder van een voorrangvoertuig heeft bijzondere aandacht voor het naderen van een gesloten overweg. Bij het wachten voor de overweg worden de optische en geluidsignalen uitgeschakeld. De bestuurder wacht vervolgens tot het rode licht gedoofd is alvorens verder te rijden. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)</p>
De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de rijrichting die het verkeerslicht aangeeft. (art. 68 lid 2 RVV)	✘		<p>Het negeren van een rood verkeerslicht gebeurt met een snelheid van maximaal 20 kilometer per uur. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p>
De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de tweekleurige verkeerslichten. (art. 69 lid 1 RVV)	✘		<p>Het negeren van een rood verkeerslicht gebeurt met een snelheid van maximaal 20 kilometer per uur. Bij bruggen en spoorwegovergangen wordt het rode licht niet genegeerd en mag niet worden doorgereden. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p> <p>De bestuurder van een voorrangvoertuig heeft bijzondere aandacht voor het naderen van een gesloten overweg. Bij het wachten voor de overweg worden de optische en geluidsignalen uitgeschakeld. De bestuurder wacht vervolgens tot het rode licht gedoofd is alvorens verder te rijden. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)</p>
De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan tram/buslichten. (art. 70 lid 1 t/m 4 RVV)	✘	✘	<p>Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B:</p> <p>Indien gebruik wordt gemaakt van een busbaan of busstrook en ter plaatse tram/buslichten aanwezig zijn, dient de betekenis van die lichten te worden gevolgd. Wel mag een andere richting worden gevolgd dan door de lichten wordt aangegeven. (Vrijstelling RWS-2016/24641)</p>

Doelgroepstroken

Bij het berijden van doelgroepstroken houdt de bestuurder rekening met afwijkende infrastructuur en verkeerstekens. Het gaan berijden en weer verlaten van deze stroken, gebeurt op een manier waardoor er geen gevaar voor andere weggebruikers ontstaat (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De bestuurder mag de stoep of voetpad gebruiken. (art. 4 RVV)	✘	✘	Met motorvoertuigen aanwezig zijn op weggedeelten waar deze normaal gesproken niet welkom zijn vraagt een aangepaste rijstijl van de bestuurder. Meer dan anders verstoort de bestuurder het gewone weggedrag. Daar waar mogelijk stelt de bestuurder zich op als gast en past zijn rijgedrag aan het normale verkeersgebruik van dit weggedeelte aan. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)
De bestuurder mag het verplichte en onverplichte fietspad of het fiets/ bromfietspad gebruiken. (art. 5 en 6 RVV)	✘	✘	Met motorvoertuigen aanwezig zijn op weggedeelten waar deze normaal gesproken niet welkom zijn vraagt een aangepaste rijstijl van de bestuurder. Meer dan anders verstoort de bestuurder het gewone weggedrag. Daar waar mogelijk stelt de bestuurder zich op als gast en past zijn rijgedrag aan het normale verkeersgebruik van dit weggedeelte aan. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)
De bestuurder mag gebruikmaken van fietsstroken met doorgetrokken strepen. (art. 10 lid 2 RVV)	✘	✘	Met motorvoertuigen aanwezig zijn op weggedeelten waar deze normaal gesproken niet welkom zijn vraagt een aangepaste rijstijl van de bestuurder. Meer dan anders verstoort de bestuurder het gewone weggedrag. Daar waar mogelijk stelt de bestuurder zich op als gast en past zijn rijgedrag aan het normale verkeersgebruik van dit weggedeelte aan. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)
De bestuurder mag het ruiterspad gebruiken. (art. 8 lid 1 RVV)	✘		Met motorvoertuigen aanwezig zijn op weggedeelten waar deze normaal gesproken niet welkom zijn vraagt een aangepaste rijstijl van de bestuurder. Meer dan anders verstoort de bestuurder het gewone weggedrag. Daar waar mogelijk stelt de bestuurder zich op als gast en past zijn rijgedrag aan het normale verkeersgebruik van dit weggedeelte aan. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)

<p>De bestuurder mag gebruikmaken van busbanen en busstroken. (art. 73 d, e en 81 RVV)</p>	✘	✘	<p>Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B: Indien gebruik wordt gemaakt van een busbaan of busstrook en ter plaatse tram/buslichten aanwezig zijn, dient de betekenis van die lichten te worden gevolgd. Wel mag een andere richting worden gevolgd dan door de lichten wordt aangegeven. (Vrijstelling RWS-2016/24641)</p>
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van de passeerstrook.</p> <p><i>F11: passeerstrook langzaam verkeer</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van de busbaan of busstrook.</p> <p><i>F13: rijbaan of -strook bussen</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van de trambaan of tramstrook.</p> <p><i>F15: rijbaan of -strook tram</i></p>	✘	✘	

<p>De bestuurder mag gebruikmaken van de bus- en trambaan of bus- en tramstrook.</p> <p><i>F17: rijbaan of -strook bus en tram</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van de rijbaan of rijstrook, geldend voor bus en vrachtverkeer.</p> <p><i>F19: rijbaan of -strook bus en vrachtverkeer</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van de rijbaan of rijstrook, geldende voor vrachtverkeer.</p> <p><i>F21: rijbaan of -strook vrachtverkeer</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van het voetpad.</p> <p><i>G7: voetpad</i></p>	✘	✘	

<p>De bestuurder mag gebruikmaken van het ruiterpad.</p> <p><i>G9: ruiterpad</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van het verplicht fietspad.</p> <p><i>G11: verplicht fietspad</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van het fiets/ bromfietspad.</p> <p><i>G12a: fiets/ bromfietspad</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag gebruikmaken van het onverplicht fietspad.</p> <p><i>G13: onverplicht fietspad</i></p>	✘	✘	

Snelheid

De bestuurder is zich er onder alle omstandigheden van bewust dat zijn of haar verkeersgedrag afwijkend is en door andere weggebruikers verkeerd kan worden ingeschat. De bestuurder regelt zijn of haar snelheid dan ook zodanig dat onder alle omstandigheden kan worden gereageerd op fouten van deze weggebruikers. De bestuurder regelt zijn snelheid zodanig dat hoge pieksnelheden worden voorkomen maar een vlotte doorgang wordt bewerkstelligd (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
<p>Binnen de bebouwde kom mag de bestuurder harder rijden dan de geldende maximum snelheid. (art. 20 RVV)</p> <p><i>Wegen binnen de bebouwde kom: 50 km/uur</i></p>	✘		<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid.</p> <p>Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p>
<p>Buiten de bebouwde kom mag de bestuurder harder rijden dan de geldende maximum snelheid. (art. 21 RVV)</p> <p><i>Autosnelwegen: 130 km/uur</i> <i>Autowegen: 100 km/uur</i> <i>Andere wegen: 80 km/uur</i></p>	✘		<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid.</p> <p>Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p>
<p>De bestuurder mag met een aanhangwagen harder rijden dan 80 km/uur. (art. 22 lid f en g RVV)</p>	✘		<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid.</p> <p>Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p>
<p>Binnen een erf mag de bestuurder harder rijden dan de geldende maximum snelheid. (art. 45 RVV)</p> <p><i>Snelheid binnen een erf: 15 km/uur</i></p>	✘		<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid.</p> <p>Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROGs en brancherichtlijn)</p> <p>De inrichting van erven leent zich niet voor het rijden met hoge snelheden. Zowel qua infrastructuur als verwachtingspatroon van andere weggebruikers is een zo laag mogelijke snelheid gewenst. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)</p>

<p>De bestuurder mag harder rijden dan de aangegeven maximumsnelheid op het verkeersbord.</p> <p><i>A1: maximumsnelheid</i></p>	<p>×</p>	<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROG's en brancherichtlijn)</p>
<p>De bestuurder mag harder rijden dan de aangegeven maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord (matrixbord).</p> <p><i>A3: maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord</i></p>	<p>×</p>	<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROG's en brancherichtlijn)</p>

Rijrichting

Tegen het verkeer inrijden is bij niet-gescheiden rijbanen en eenrichtingswegen toegestaan als er sprake is van een significante tijdwinst en er met een snelheid wordt gereden waarbij gestopt kan worden binnen de afstand die te overzien is en waarover de rijbaan vrij is. Dit geldt voor *gebodsborden, geslotenverklaringen en het rijden op weghelften bestemd voor het tegemoetkomend verkeer*.

Bij gescheiden rijbanen is het tegen het verkeer inrijden alleen toegestaan onder dezelfde voorwaarden als hierboven benoemd, echter ook pas na toestemming van de meldkamer (bij brandweer: meldkamer of de hoogst operationeel leidinggevende van minimaal het niveau Officier van Dienst). Daarbij moet zeker zijn gesteld dat het verkeer is stil gelegd. Bij de brandweer is een andere mogelijkheid het rijden onder politiebegeleiding (Brancherichtlijn).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De bestuurder is niet verplicht op een kruispunt de richting te volgen die de voorsorteerstrook waarop hij rijdt, aangeeft. (art. 78 lid 1)	✘	✘	
De bestuurder is niet verplicht om bij het verlaten van de doorgaande rijbaan, de richting te volgen die de uitrijstrook aangeeft. (art. 78 lid 2)	✘	✘	
De bestuurder mag deze weg in beide richtingen inrijden. <i>C1: gesloten in beide richtingen voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee</i>	✘	✘	

<p>De bestuurder mag deze weg in beide richtingen inrijden.</p> <p><i>C2: eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder is niet verplicht deze richting aan te houden.</p> <p><i>C3: eenrichtingsweg</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder is niet verplicht deze richting aan te houden.</p> <p><i>C4: eenrichtingsweg</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de aangegeven rijrichting.</p> <p><i>D1: rotonde: verplichte rijrichting</i></p>	✘	✘	

<p>De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de aangegeven rijrichting.</p> <p><i>D2: gebod voor alle bestuurders het bord voorbij te gaan aan de zijde die de pijl aangeeft</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	
<p>De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de aangegeven rijrichting.</p> <p><i>D4: gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	
<p>De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de aangegeven rijrichting.</p> <p><i>D5: gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	

<p>De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de aangegeven rijrichting.</p> <p><i>D6: gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven</i></p>	✘	✘	
<p>De bestuurder is niet verplicht zich te houden aan de aangegeven rijrichting.</p> <p><i>D7: gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven</i></p>	✘	✘	

Auto(snel)weg

Het komt voor dat bestuurders van hulpverleningsvoertuigen tussen verschillende verkeersstromen doorrijden. Dit kan voorkomen bij het rijden in een file maar, afhankelijk van het type voertuig, ook in meer standaard verkeerssituaties. Door een juiste snelheids- en positiekeuze past de bestuurder zijn gedrag zodanig aan dat hij of zij in staat is om eventuele inschattingfouten van andere weggebruikers op te vangen (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
<p>Op autowegen en autosnelwegen mag de bestuurder sneller dan de geldende maximum snelheid. (art. 21 RVV)</p> <p><i>Autosnelwegen: 130 km/uur</i> <i>Autowegen: 100 km/uur</i></p>	✘		<p>Voertuigen tot en met 5.000kg (TMM) mogen 40 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. Voertuigen zwaarder dan 5.000kg (TMM) mogen 20 km/uur harder dan de maximum geldende snelheid. (artikel 3 ROG's en brancherichtlijn)</p>
<p>De bestuurder mag op de autoweg of autosnelweg gebruikmaken van de vluchtstrook, de vluchthaven of de berm. (art. 43 lid 3 RVV)</p>	✘	✘	<p>Een vluchtstrook wordt bereden met een snelheid van maximaal 50 km per uur. (ROG's en brancherichtlijn)</p> <p>De bestuurder is er op bedacht dat juist deze weggedeelten ook uitwijkplaatsen zijn voor overige weggebruikers in een noodsituatie. De snelheid moet daarop aangepast zijn. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)</p> <p>Nadere voorwaarden bij prio1/A1/A2 met OGS: Plaats op de weg bij files:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indien een vrije vluchtstrook beschikbaar is voor het voorrangvoertuig, wordt er gebruik gemaakt van deze vluchtstrook. 2. Indien de vluchtstrook niet beschikbaar is, wordt bekeken of er een mogelijkheid bestaat middels afkruisen door de wegbeheerder tijdig een rijstrook vrij te laten maken. 3. Indien opties 1 en 2 niet uitvoerbaar zijn, wordt gebruik gemaakt van de methode van middendoor rijden. Hierbij wordt tussen de 1e en 2e rijstrook middendoor gereden. (Brancherichtlijn) <p>Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B: Bij gebruik van de vluchtstrook dient het gele zwaailicht te worden gevoerd. (Vrijstelling RWS-2016/24641)</p>

De bestuurder mag op een autosnelweg of autoweg keren of achteruit rijden. (art. 43 lid 1)	✘	✘	Bij werkzaamheden ten behoeve van de hulpverlening op of langs de weg dient het gele zwaailicht te worden gevoerd, indien de kans bestaat dat het voertuig niet tijdig door andere weggebruikers wordt opgemerkt. (ROGs en brancherichtlijn)
De bestuurder mag op de rijbaan van een autosnelweg of autoweg, zijn voertuig stil laten staan. (art. 43 lid 2 RVV)	✘	✘	Bij werkzaamheden ten behoeve van de hulpverlening op of langs de weg dient het gele zwaailicht te worden gevoerd, indien de kans bestaat dat het voertuig niet tijdig door andere weggebruikers wordt opgemerkt. (ROGs en brancherichtlijn)
De bestuurder hoeft zich niet te houden aan de aanwijzingen op de matrixborden die boven de snelweg hangen. (art. 73 a, b, c RVV)	✘	✘	Bij een matrixbord met een rood kruis: Het gebruik van afgesloten rijstroken verdient bijzondere aandacht. Niet altijd weet de bestuurder waarom een strook is afgesloten. Dit kan op zijn of haar verzoek zijn gedaan, maar ook vanwege stremmingen of werkzaamheden. Met name in de gevallen waarin de bestuurder geen kennis heeft van de oorzaak van afsluiting wordt de strook met extra aandacht bereden. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)

Inhalen en zijdelings verplaatsen

De aard van de taak van een bestuurder van een hulpverleningsvoertuig zorgt ervoor dat inhalen en voorbijgaan een manoeuvre is die vaak voorkomt. Het is echter ook een manoeuvre dat een hoog risico met zich meebrengt omdat er vaak gereden wordt op de weghelft die bestemd is voor tegemoetkomend verkeer en er altijd sprake is van snelheidsverschillen.

Omdat de bestuurder van een hulpverleningsvoertuig niet verplicht is om zoveel mogelijk rechts te rijden, kan zijn of haar plaats op de weg benut worden om zicht te halen en zichzelf zichtbaar te maken. De bestuurder zet de inhaalmanoeuvre alleen in als diegene weet waar de manoeuvre beëindigd kan worden. Hetzelfde geldt voor het eventueel verlengen van de manoeuvre. De bestuurder mag echter door zijn of haar inhalen de andere weggebruiker niet in gevaar brengen.

De bestuurder regelt zijn of haar snelheid zodanig dat de duur van de inhaalmanoeuvre is afgestemd op zijn taak. Het kan daarbij voorkomen dat er enige tijd naast of schuin achter het in te halen voertuig wordt gereden. Bij het voorbijrijden van andere weggebruikers past de bestuurder zijn snelheid zodanig aan dat extreme snelheidsverschillen worden voorkomen (Richtinggevend kader bijzonder verkeersbevoegdheden).

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De bestuurder is niet verplicht links in te halen. (art. 11 RVV)	✘	✘	Andere weggebruikers rekenen erop om aan de linkerzijde te worden ingehaald. Vooral bij het naderen van een voorrangvoertuig zullen zij de neiging hebben om naar rechts uit te wijken. De bestuurder haalt dan ook bij voorkeur links in en beperkt het rechts inhalen tot het hoogst noodzakelijke. Als de bestuurder rechts inhaalt op een plaats waar de andere weggebruiker dit normaal gesproken niet hoeft te verwachten, wordt dit met uiterste voorzichtigheid gedaan. Er wordt daarbij rekening gehouden met onverwachte reacties, waarop de snelheid en positie tijdig wordt aangepast. (Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden)
De bestuurder mag een voertuig vlak voor of op een voetgangersoversteekplaats inhalen. (art. 12 RVV)	✘	✘	

De bestuurder mag over de doorgetrokken streep rijden. (art. 76 lid 1 en 2 RVV)	×	×	
De bestuurder mag gebruikmaken van verdrijvingsvlakken en puntstukken. (art. 77 lid 1 RVV)	×	×	
De bestuurder mag andere motorvoertuigen inhalen. <p><i>F1: verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen</i></p>	×	×	
De bestuurder mag andere motorvoertuigen inhalen. <p><i>F3: verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen</i></p>	×		

Parkeren en stilstaan

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
<p>De bestuurder mag zijn voertuig parkeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij een kruispunt op een afstand van minder dan vijf meter daarvan; - voor een inrit of een uitrit; - buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg; - op een parkeerplaats die eigenlijk niet voor het voertuig bedoeld is; <i>Bijvoorbeeld: invalideparkeerplaats, laaden losplekken.</i> - langs een gele onderbroken streep; - op een gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen; - op een gelegenheid bestemd voor vergunninghouders, aangeduid door verkeersbord E9. <p>(art. 24 lid 1 en 2 RVV)</p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag zijn voertuig dubbel parkeren. (art. 24 lid 3 RVV)</p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag buiten het parkeervak parkeren. (art. 24 lid 4 RVV)</p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag in een parkeerschijfzone parkeren zonder een parkeerschijf. (art. 25 lid 1 t/m 5 RVV)</p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag op een gehandicaptenparkeerplaats parkeren. (art. 26 lid 1 en 2 RVV)</p>	✘	✘	
<p>De bestuurder mag binnen een erf ook buiten de parkeerplaatsen parkeren. (art. 46 lid 1 en 2 RVV)</p>	✘	✘	

De bestuurder is niet verplicht om zijn stilstaande motorvoertuig aan te duiden door een gevarendriehoek. (art. 58 lid 1 en 2 RVV)	×		
De bestuurder is niet verplicht zijn voertuig op de daartoe bestemde weggedeelten te parkeren. (art. 65 lid 3 RVV)	×		
De bestuurder mag met zijn voertuig stilstaan: <ul style="list-style-type: none"> - op een kruispunt of overweg - op een fietsstrook of op de rijbaan langs een fietsstrook - op een oversteekplaats of binnen een afstand van vijf meter daarvan - in een tunnel - bij een bord bushalte - op de rijbaan langs een busstrook - langs een gele doorgetrokken streep (art. 23 lid 1 RVV)	×	×	Bij werkzaamheden ten behoeve van de hulpverlening op of langs de weg dient het gele zwaailicht te worden gevoerd, indien de kans bestaat dat het voertuig niet tijdig door andere weggebruikers wordt opgemerkt. (ROGs en brancherichtlijn)
De bestuurder mag hier parkeren. <i>E1: parkeerverbod</i>	×	×	
De bestuurder mag hier stilstaan. <i>E2: verbod stil te staan</i>	×	×	

<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E5: taxistandplaats</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E6: gehandicaptenparkeerplaats</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E7: gelegenheid voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E8: parkeergelegenheid alleen bestemd voor de voertuigcategorie of groep voertuigen die op het bord is aangegeven</i></p>	×	×	

<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E9: parkeergelegenheid alleen bestemd voor vergunninghouders</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag hier parkeren zonder parkeerschijf.</p> <p><i>E10: parkeerschijfzone</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E12: parkeergelegenheid ten behoeve van overstappers op het openbaar vervoer</i></p>	×		
<p>De bestuurder mag hier parkeren.</p> <p><i>E13: parkeergelegenheid ten behoeve van carpoolers</i></p>	×		

Gordelplicht en passagiers

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De inzittenden van het hulpverleningsvoertuig, behalve de bestuurder, is niet verplicht op de voor hen bestemde zitplaats te zitten. (art. 58a lid 1 en 4 RVV)	✘	✘	Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B: De vrijstelling geldt uitsluitend voor: <ul style="list-style-type: none"> - Passagiers van brandweervoertuigen die tijdens de rit naar een uit te voeren repressieve taak, uitrustingsstukken aan moeten trekken, dan wel om moeten hangen. - Hulpverleners, als dit nodig is voor de verzorging van een patiënt. (Vrijstelling RWS-2016/24641)
De bemanning van het hulpverleningsvoertuig is niet verplicht gebruikt te maken van een autogordel. (art. 59 lid 1 RVV)	✘	✘	Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B: De vrijstelling geldt uitsluitend voor: <ul style="list-style-type: none"> - Passagiers van brandweervoertuigen die tijdens de rit naar een uit te voeren repressieve taak, uitrustingsstukken aan moeten trekken, dan wel om moeten hangen. - Hulpverleners, als dit nodig is voor de verzorging van een patiënt. (Vrijstelling RWS-2016/24641)
De bestuurder mag passagiers die jonger zijn dan 3 jaar vervoeren. Passagiers tot 18 jaar met een lengte van minder dan 1,35 meter mogen op elke zitplaats vervoerd worden. (art. 59 lid 2 RVV)	✘	✘	Nadere voorwaarden bij prio2/A2 zonder OGS/B: De vrijstelling van het gebruik van de autogordel geldt uitsluitend voor: <ul style="list-style-type: none"> - Passagiers van brandweervoertuigen die tijdens de rit naar een uit te voeren repressieve taak, uitrustingsstukken aan moeten trekken, dan wel om moeten hangen. - Hulpverleners, als dit nodig is voor de verzorging van een patiënt. (Vrijstelling RWS-2016/24641)

Overige verkeersregels

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
De bestuurder is niet verplicht zoveel mogelijk rechts te houden. (art. 3 lid 1 RVV)	✘	✘	
De bestuurder mag tijdens het rijden een mobiele telefoon vasthouden. (art. 61a RVV)	✘	✘	
De bestuurder mag deze weg inrijden, ongeacht het wel of niet voldoen aan de eisen die gelden voor milieuzones. (art. 86d lid 1 RVV)	✘	✘	
 <p><i>C22a: gesloten voor vrachtauto's die niet voldoen aan de eisen, genoemd in artikel 86d</i></p>			
Het is voor voorrangsvuigen niet verplicht om over de voorgeschreven letter <<L>> te beschikken als het voertuig gebruikt wordt voor rijonderricht. (art. 41a lid 2 RVV)	✘		
De bestuurder mag geluid veroorzaken indien hij dit nodig acht. (art. 57 RVV)	✘		
De bestuurder is niet verplicht de aanwijzingen op te volgen die worden gegeven door middel van de verlichte transparanten op voertuigen van politie en Rijkswaterstaat. (art. 82a RVV)	✘		

Overige verkeerstekens

Bevoegdheden	Met OGS	Zonder OGS	Nadere voorwaarden
<p>De bestuurder mag deze weg wel inrijden.</p> <p><i>C6: gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag deze weg inrijden.</p> <p><i>C7: gesloten voor vrachtauto's</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag deze weg inrijden.</p> <p><i>C7a: gesloten voor autobussen</i></p>	×	×	

<p>De bestuurder mag deze weg inrijden.</p> <p><i>C7b: gesloten voor autobussen en vrachtauto's</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag deze weg wel inrijden.</p> <p><i>C10: gesloten voor motorvoertuigen met aanhangwagens</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag deze weg wel inrijden.</p> <p><i>C11: gesloten voor motorfietsen</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag deze weg wel inrijden.</p> <p><i>C12: gesloten voor alle motorvoertuigen</i></p>	×	×	

<p>De bestuurder mag deze weg inrijden, ongeacht de lengte van het voertuig of een samenstelling van voertuigen.</p> <p><i>C17: gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen die, met inbegrip van de lading, langer zijn dan op het bord is aangegeven</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	<p>Het hebben van een vrijstelling voor het verkeersbord, wil niet zeggen dat de situatie waarvoor een bord waarschuwt ineens anders is geworden! Houd altijd rekening met het gesignaleerde gevaar.</p>
<p>De bestuurder mag deze weg inrijden, ongeacht de breedte van het voertuig.</p> <p><i>C18: gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, breder zijn dan op het bord is aangegeven</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	<p>Het hebben van een vrijstelling voor het verkeersbord, wil niet zeggen dat de situatie waarvoor een bord waarschuwt ineens anders is geworden! Houd altijd rekening met het gesignaleerde gevaar.</p>
<p>De bestuurder mag hier, ongeacht de hoogte van het voertuig, inrijden.</p> <p><i>C19: gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, hoger zijn dan op het bord is aangegeven</i></p>	<p>×</p>	<p>×</p>	<p>Het hebben van een vrijstelling voor het verkeersbord, wil niet zeggen dat de situatie waarvoor een bord waarschuwt ineens anders is geworden! Houd altijd rekening met het gesignaleerde gevaar.</p>

<p>De bestuurder mag hier, ongeacht de aslast, inrijden.</p> <p><i>C20: gesloten voor voertuigen waarvan de aslast hoger is dan op het bord is aangegeven</i></p>	×	×	<p>Het hebben van een vrijstelling voor het verkeersbord, wil niet zeggen dat de situatie waarvoor een bord waarschuwt ineens anders is geworden!</p> <p>Houd altijd rekening met het gesignaleerde gevaar.</p>
<p>De bestuurder mag hier, ongeacht de hoogte van de totaalmassa, inrijden.</p> <p><i>C21: gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen, waarvan de totaalmassa hoger is dan op het bord is aangegeven</i></p>	×	×	<p>Het hebben van een vrijstelling voor het verkeersbord, wil niet zeggen dat de situatie waarvoor een bord waarschuwt ineens anders is geworden!</p> <p>Houd altijd rekening met het gesignaleerde gevaar.</p>
<p>De bestuurder mag deze weg, bij aanwezigheid van bepaalde gevaarlijke stoffen in het voertuig, inrijden.</p> <p><i>C22: gesloten voor voertuigen met bepaalde gevaarlijke stoffen</i></p>	×	×	
<p>De bestuurder mag hier keren.</p> <p><i>F7: keerverbod</i></p>	×	×	

Bronnen

Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0004825>

Regeling optische en geluidssignalen 2009

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0025357>

Brancherichtlijn Optische en geluidssignalen Brandweer 2017

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20170101-IFV-Brancherichtlijn-OGS-brandweer.pdf>

Brancherichtlijn Optische en geluidssignalen Spoedeisende Medische Hulpverlening 2016

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20160101-VVN-AmbulancezorgNL-Brancherichtlijn-optische-en-geluidssignalen-SMH.pdf>

Vrijstelling RWS-2016/24641 (Ministerie van Infrastructuur en Milieu)

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20160606-IFV-Vrijstelling-brandweer-SMH-bij-minder-dringende-taken.pdf>

Richtinggevend kader bijzondere verkeersbevoegdheden

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20151207-IFV-Richtinggevend-Kader.pdf>